

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 183 • OCAK 2 0 1 2 **5** 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *TTK Eğitimleri başlıyor*
- *Nüfusun yüzde 17'si yoksulluk sınırının altında*
- *Hızlı büyüme devam ediyor*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Bas.Yay.Dağ.İşlt. Adına

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU**Yayın Kurulu**

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB

Basın Yayın Dağıtım İşletmesi

tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmog.org.tr

e-mail:alid@turmog.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı**Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.**

Ostim 36. Sk. No:5/C-D

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 09 Ocak 2012

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya tamamı alıntı yapılamaz

2012 mesleğimiz için önemli bir yıl

Umutlarla başladığımız 2011 yılını, hem dünya da, hem ülkemizde önemli olaylar ve sorunlarla uğurladık. Küresel ekonomide borçlanma sorunuyla başlayan sıkıntılar, geride bıraktığımız yıl görülmemiş düzeyde tırmanış yaşadı. Küresel ekonomi içinde bulunduğu sorunu aşma mücadelesini 2012'ye devretti.

Ülkemiz açısından baktığımızda ise; 12 haziran seçimleri, terör olaylarının gösterdiği tırmanış ve Van depremi gibi temel başlıklar geçtiğimiz yılın en önemli süreçlerini oluşturdu. Şehit haberleri, Van depreminde kaybettiklerimiz ve sonrasında yaşanan sıkıntılar hala yüreklerimizdeki acıyı taze tutuyor.

2011 yılı mesleğimiz açısından da yoğun bir gündemle geçti. 2010 yılı Ekim ayında oluşan Yönetimin, 2011 birinci yılını oluşturdu. Bu dönemde programımızdaki hedeflerimizi gerçekleştirme gayreti içerisinde olduk. Özellikle TÜRMOB için en önemli gündem maddesini, Yeni Türk Ticaret Kanunu oluşturdu. 2012 yılının ikinci yarısından sonra uygulamaya girecek olan bu düzenlemenin, mesleğimizden beklentilerini en iyi şekilde karşılayabilmek için, öncelikle ülke genelinde eğitim verecek öğretmenlerimizin eğitimlerini tamamladık. Bu eğitimlerin bir parçasını oluşturan dokümanları hazırladık. 2012 yılının ilk yarısı meslek mensuplarımız açısından yoğun bir eğitim faaliyetine sahne olacak. Bir yandan dönem sonu işlemleri, gelir vergisi, kurumlar vergisi işlemleri, diğer yandan Yeni Türk Ticaret Kanunu, muhasebe ve finansal raporlama standartları, KOBİ TFRS, denetim standartları ve denetim uygulamaları konularında gerçekleştireceğimiz eğitim faaliyetleri gündemimizin önemli bir bölümünü oluşturacak.

Bu eğitim sürecini de başarıyla gerçekleştirerek, mesleğimizi yeni bir döneme hep birlikte taşıyacağız.

2011 yılının önemli bir olayı da mesleğimiz açısından Kamu Gözetim, Muhasebe ve Denetim Standartları

Kurulu'nun kurulması oldu. Oluşan kurul, ikincil mevzuat düzenlemelerini yaparak 2012 yılında çalışmaya başlayacaktır. Bu kurulumuzla işbirliği

içerisinde olacağız. Bu dönemde de mesleğimize hizmet etmeye devam etme gayreti içerisinde olacağız.

2012 yılının dünyaya, ülkemize,

meslektaşlarımıza, sağlık, başarı, mutluluk getirmesini dilerim.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

TTK Eğitimleri başlıyor

TÜRMOB tarafından organize edilen ve Türkiye genelinde gerçekleştirilecek olan, Türk Ticaret Kanunu, KOBİ'ler için Türkiye Finansal Raporlama Standardı ve denetim, denetim standartları ve uygulamaları eğitimleri Ocak ayından itibaren gerçekleştirilmeye başlanacak.

TÜRMOB tarafından uzun süredir hazırlıkları sürdürülen Türk Ticaret Kanunu ve bu düzenlemenin muhasebe ve denetim mesleği için getirdiği düzenlemelerin sağlıklı uygulanabilmesi için hazırlanan eğitim programında yeni bir aşamaya geçildi.

TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı imzasıyla yeminli mali müşavir ve serbest muhasebeci mali müşavir odalarına gönderi-

len yazı ile eğitime katılacakların başvurularını yapmaları istendi. Yazı da; "Yeni Türk Ticaret Kanunu", 'KOBİ'ler için Türkiye Finansal Raporlama Standardı" ve Denetim, Denetim Standartları ve Uygulamaları" alanlarında meslek mensuplarımıza yönelik eğitim faaliyetlerinin yapılabilmesini sağlayacak çalışmalar yerine getirilmiştir.

Bu kapsamda: eğitim alanlarına göre dokümanlar hazırlanmış, eğitimlerde görev alacak eğitici-

lerin yetişerek yetkinleşmeleri sağlanmış ve <http://egitim.turmob.org.tr> adresli portal oluşturulmuştur.

Portal, Meslek mensuplarımızın eğitim talebinde bulunabilmelerine, eğitim taleplerinin Odalarımız ve TÜRMOB tarafından anlık olarak izlenebilmesine, eğiticilerin eğitim için görevlendirilebilmesine, Türkiye geneli için eğitim planlaması yapılabilmesine, eğitim sonu işlemlerinin yapılabilmesine, yüz yüze eğitim

faaliyetlerinin uzaktan eğitim ile desteklenmesine, olarak sağlayacaktır.

Odalarımızın portala erişim sağlayabilmeleri ve portal üzerinde işlem yapabilmelerini sağlamak üzere; portala erişim sağlayarak işlem yapacak Oda görevlilerine ilişkin, bilgileri gönderecekler.

Eğitim başvuruları 26 Aralık 2011 / 8 Ocak 2012 tarihleri arasında portal üzerinden alınacak. Bu tarih aralığında alınmış başvurular için gerekli eğitim planlaması yapılacak ve eğitimler

gerçekleştirilmeye başlanacak. İlk aşamada başvuru yapmamış meslek mensupları daha sonra belirlenecek tarihlerde başvurularını portal üzerinden yapabilecekler.

"Bağımsız Denetim Eğitimi" için daha önce Birliğe yapılmış olan başvurular; ilgili Odalara gönderildi. Bu başvurular, ilgili Odalar tarafından portala kaydedilecek ve meslek mensupları, portal üzerinde yapmaları gereken işlemler hakkında Odalara bilgi aktaracak.

"Bağımsız Denetim Eğitimi" için daha önce Birliğe yapılmış olan başvurular, eğitim planlamasında öncelikli olarak değerlendirilecek.

TTK, KOBİ-TFRS ile Denetim, Denetim Standartları ve Uygulamaları alanlarında yürütülecek eğitim faaliyetleri için meslek mensupları 26 Aralık 2011 / 8 Ocak 2012 tarihleri arasında <http://egitim.turmob.org.tr> portal üzerinden başvuru yapabilecekler.

Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Yüksek Kurulu oluşturuldu

Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı 2011-2013 Resmi Gazete’de yayımlandı. Gelir İdaresi Başkanlığı’nın sorumlu kuruluş olarak belirlendiği Plan çerçevesinde, Başbakanın başkanlığında Eylem Planı’nda görev verilen bakanlardan oluşan “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Yüksek Kurulu” kuruldu.

Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı 2011-2013 Resmi Gazete’de yayımlandı. Gelir İdaresi Başkanlığı sorumlu kuruluş olarak belirlendiği Plan çerçevesinde, Başbakanın başkanlığında Eylem Planı’nda görev verilen bakanlardan oluşan “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Yüksek Kurulu” kuruldu.

Başbakanlığın Kayıt Dışı Eko-

nomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı 2011-2013’le ilgili Genelgesi Resmi Gazete’de yayımlandı. Türkiye’nin önemli ekonomik sorunlarından biri olan kayıt dışılık; rekabet gücünü önemli ölçüde etkilediğine dikkat çekilen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan İmzalı genelgede, bunun kamu finansman yapısının sağlıklı işlemesine engel olduğu vurgulandı. Ekonomide haksız rekabetin önlenmesi, ekonomik gelişmelerin sağ-

lıklı bir seyir izlemesi ve sağlam bir sosyal güvenlik yapısının tesis edilmesi için kayıt dışılıkla mücadelenin büyük önem taşıdığına işaret edilen genelgede, “Kayıt dışı ekonomiyle mücadelede başarı sağlanabilmesi, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkıları ile hazırlanan etkin bir izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulmasına ve başta kamuoyu olmak üzere tüm kesimlerin desteğine bağlı bulunmaktadır” denildi.

Genelgeye göre Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı'nda, Gelir İdaresi Başkanlığı sorumlu kuruluş olarak belirlendi. Plan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu, Şeker Kurumu ve Türkiye Noterler Birliği ile koordinasyon içinde yürütülecek. Gerek duyulan hallerde sivil toplum kuruluşlarıyla da işbirliği yapılacaktır.

Eylem Planı gerçekleştirmelerini; yılda en az bir defa değerlendirmek, gerektiğinde Planda değişiklik yapmak ve bu konuda üst düzey kararlar almak üzere; Başbakanın başkanlığında Eylem Planı'nda bakanlığına görev verilen bakanlardan oluşan "Kayıt Dışı Ekonomiyle Müca-

dele Yüksek Kurulu" kuruldu. Kurulun sekretarya hizmetleri Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülecek. Kurul toplantılarına, gerekli görüldüğünde, diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, meslek birlikleri ve özel sektör temsilcileri de davet edilebilecek.

Eylem Planı uygulama sürecinin izlenmesi Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yerine getirilecek. Her bir eylem için belirlenen koordinatör kuruluş eylem gerçekleştirmelerini Gelir İdaresi Başkanlığı'na üçer aylık dönemler itibarıyla raporlayacaktır. Eylem Planı, izleme ve değerlendirme kurullarında değerlendirilecek.

TÜSİAD vergi reformu istedi

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği, biran önce sağlıklı, sürdürülebilir ve sürdürülebilirliği-öngörülebilirliği genel kabul gören vergi gelirlerine yönelmek ve bu amaçla bir vergi reformu için harekete geçilmesi gerektiğini açıkladı.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Boyner, her seferinde aflar ve yeniden yapılandırmalar yoluyla kamu finansmanında istikrarın onarılması, cari açık gibi bir soruna bağlı ithalat vergilerine güvenerek kamu maliyesinin gücünden bahsedilmesinin imkansız olduğunu vurguladı. Boyner, “Bu durumda, geriye kalan en akılcı seçeneğin, bir an önce sağlıklı, sürdürülebilir ve sürdürülebilirliği-öngörülebilirliği genel kabul gören vergi gelirlerine yönelmek ve bu

amaçla bir vergi reformu için bir an önce harekete geçmektir” dedi.

TÜSİAD’ın yayın organı Görüş dergisi yeni sayısında vergi reformu konusunu ele aldı. “Onyıllardır Bekleyen Reform: Vergi” kapak sloganı ile çıkan dergide verginin kayıtdışı ekonomi boyutu ve demokrasi ilişkisini irdeleyen yazılara yer verildi.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Boyner kapak konusu ile ilgili “Maliye ve vergi politikaları rekabet gücünü belirlemeye devam edecek” başlıklı makale kaleme aldı.

Derginin yeni sayısında Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile kapak konusu çerçevesinde bir söyleşi yapıldı. Görüş dergisinin yeni sayısında Çin’in yeni konumu dosya konusu olarak incelendi. Bu çerçevede Çin’in büyümeye bakışındaki değişiklik, enerji politikaları, Çin’de gelişen kentleşme ve Çin orta sınıfının sosyal gelişimde üstlenebileceği rol ayrıntılı olarak değerlendirildi. Dergide ayrıca Wall Street işgal hareketi ile ilgili değerlendirmelere yer verildi.

TÜSİAD Başkanı Ümit Boyner makalesinde, son birkaç yıldır,

dünya ekonomisi açısından olağanüstü gelişmelere tanıklık ettiklerini belirterek, özellikle, Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri ekonomilerindeki sorunlar, temel olarak kamu maliyesi ve devlet borcu alanında derinleşerek devam ettiğini belirterek, bu durumun ise herkesin kaygıyla izlediği üzere, tüm dünya ekonomisi için hergün yeni riskler ve tehditler oluşturduğunu vurguladı.

Sorunların ilk önce ABD’de “sub-prime mortgage” krizi olarak başladığını ve daha sonra kompleks finansal ilişkiler nedeniyle önce ABD ve Avrupa finans sistemlerine, sonra tüm küresel finansal sisteme yayıldığını vurgulayan Boyner, daha sonraki aşamalarda ise, hükümet kurtarmaları ve benzeri görülmemiş parasal ve mali teşvik programları nedeniyle sorunların merkez bankaları ve kamu bilançolarına aktarıldığının altını çizdi. Boyner, bu noktadan sonra ise kriz öncesi gözlerden uzak olan sorunların giderek hızlanan bir yapıda piyasalar tarafından gözlenmeye ve fiyatlanmaya başladığını belirtti. Boyner, özellikle bazı Avrupa ekonomileri başta olmak üzere, gelişmiş olan ülkelerin hemen hepsinde kamu maliyesi ve borç dinamiklerinin sürdürülemez hale gelmiş olduğunun fark edilmesi ve bu alanlardaki risklerin daha da yüksek

risk primleriyle fiyatlanmaya başlanması bugünkü sorunların temelinde yatan kısır döngüyü ortaya çıkardığını kaydetti.

Boyner, bugün dünya ekonomisi açısından oluşan ağır tabloda, varlık fiyatı balonlarının çöküşüne ve finansal sistemdeki sorunlara dayalı bir krizin etkisi büyük olmakla birlikte, kriz olmasa farkında olunmayacak kamu maliyesi kırılganlıklarının ve zafiyetlerinin en az finansal kriz kadar ağırlıklı bir etkiye sahip olduğunu dile getirdi. Boyner, “Zaten, kamu maliyesi alanında görece sağlıklı ve büyüme potansiyeli yüksek gelişmekte olan ekonomilerde, mali teşvik önlemlerinden, uygun bir sürede çıkış stratejisinin uygulanabilmesi ve bütçe ve kamu maliyesi alanlarında bozulmanın kısıtlı ölçülerde kalması, bu durumun başka bir göstergesidir. Bu çerçevede, Türkiye’nin de kamu maliyesi görünümü nedeniyle önemli ayrışma fırsatı yakaladığını görmekteyiz” dedi.

“2008-2009 küresel finansal krizi bize, maliye politikalarının sadece kamu malı ve hizmetlerinin tedariğinde değil, ekonomide güven, denge ve istikrarın yeniden tesisinde de ne kadar büyük bir öneme sahip olduğunu gösterdi” diyen Boyner şu değerlendirmelerde bulundu: “Küresel ölçeğe ulaşan büyük kriz dönemlerinde maliye po-

litikalarının etkililiği ve verimliliği, ağırlıklı olarak sahip olduğunuz kamu maliyesi alanına, yani genel anlamda kamu maliyesinde istikrarı bozmadan kullanabileceğiniz kamu kaynaklarının büyüklüğüne bağlıdır. Bu konuya biraz daha derinlik ve açıklık kazandırmak istersek, kamu maliyesi alanını, dört temel parametreyle ilişkilendirebileceğimizi görürüz. Bu temel dört parametre, kamu gelirlerinin milli gelire oranı, kamu borcunun milli gelire oranı, kamu borçlanması reel faiz oranı ve elbette kamu harcamalarının kamu gelirene oranı olarak özetlenebilir. Harcamalarının her koşulda verimli ve etkin olması ve kamu maliyesinin normal dönemlerde nötral (genişlemeci veya daraltıcı değil) bir duruş sergilemesinin büyük öneme sahip. Ayrıca, biliyoruz ki, bu iki kritere bağlı kalınması, reel borçlanma faizinin borç dinamikleri açısından arzu edilen patikayı izlemesinde etkili olacaktır. Meselenin gelirler tarafına baktığımızda ise, karşımıza en temel belirleyici olarak vergi politikası çıkmaktadır. Sağlıklı ve sağlam gelirlere dayalı bir vergi politikasının, yeterli ve etkili bir kamu maliye alanı yaratmada anahtar role sahip olacağı açıktır. Diğer bir deyişle, vergi politikasının ortaya koyacağı potansiyel vergi geliri, maliye alanının veri bir harcama

seviyesi için üst sınırını belirleyecektir.

Her ne kadar, küresel kriz döneminde, Türkiye için kurtarma operasyonları söz konusu olmasa da, 2008 yılı sonundaki varlık barışı düzenlemeleri ve 2009 yılı başındaki ekonomik önlemler paketinin mali alanı güçlendirme ve buradan elde edilen kapasiteyi kullanarak ekonomik faaliyeti teşvik etme yönünde atılan başlıca adımlar olduğunu dile getiren Boyner açıklamalarına şöyle devam etti:

“Krizle karşı alınan bu önlemlerin kamu dengeleri üzerindeki net etkisi başlangıçta olumsuz olmuştur. Ancak, 2010 yılında ekonomide yaşanan güçlü toparlanma, bazı kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması ve toparlanmayla birlikte ithalat üzerinden alınan vergilerdeki önemli artış sayesinde kamu finansmanı istikrarında ciddi bir bozulma gerçekleşmemiştir. Diğer bir ifadeyle, kurtarma operasyonlarının olmadığı, görece kısıtlı bir kamu mali teşvik programı altında bile, kamu dengelerinde istikrarın korunabilmesi, ancak varlık barışı, kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması, artan cari açıkla gelen ithalat vergileri ve büyüme sayesinde mümkün olabilmektedir. Bu son cümle bile, krizlerle mücadele gücü açısından kamu mali alanını güçlendirmek üzere, acil bir vergi reformuna duyulan ihtiyacı açıkça

ortaya koymaktadır. Her seferinde aflar ve yeniden yapılandırmalar yoluyla kamu finansmanında istikrarı onarmamız, cari açık gibi bir soruna bağlı ithalat vergilerine güvenerek kamu maliyesinin gücünden bahsetmemiz imkansızdır. Bu durumda, geriye kalan en akılcı seçenek, bir an önce sağlıklı, sürdürülebilir ve sürdürülebilirliği-ön-görülebilirliği genel kabul gören vergi gelirlerine yönelmek ve bu amaçla bir vergi reformu için bir an önce harekete geçmektir. Elbette, sağlam vergi gelirlerine dayalı ihtiyati bir mali alan yaratmak, bir vergi reformunun birincil gerekçesi olamaz. Zaten, bugüne kadar defalarca üzerinde yazılıp çizildiği gibi, acil bir vergi reformuna duyulan ihtiyacın en az bunun kadar önemli başka gerekçeleri mevcuttur.”

Kayıt dışılık nedeniyle kayıt içi kesim ve (dolaylı vergiler yoluyla) düşük gelir grupları üzerine giderek daha fazla binmeye başlayan yükün kayıt içi kesimi büyütürken adil bir şekilde dengelenmesi başta olmak üzere, vergi sisteminin sadeleştirilmesi, toplumda vergi bilincinin ve vergi-temsili ilişkisi anlayışının yükseltilmesi, vergilerin rekabeti bozucu ve ekonomik faaliyetleri sapırtıcı etkilerinin en aza indirilmesi ve piyasa aksaklıklarının daha etkin yönetimine olanak sağlanması akla gelen diğer

önemli gerekçeler olarak ortaya çıktığını belirtti. Boyner açıklamalarını şöyle sürdürdü: “Vergi sisteminin, tasarruf, yatırım, sermaye birikimi ve büyüme açısından destekleyici ve teşvik edici bir yapıya kavuşturulması ihtiyacı ise, ayrıca vurgu gerektiren bir diğer temel gerekçedir. Bu genel ihtiyaçları karşılayan yeni bir vergi sisteminin, sadece krizlere karşı ekonomimizin kamu maliyesi alanını güçlendirmekle kalmayacağı, bunun ötesinde sürdürülebilir bir büyüme için ülkemiz ekonomisine çok değerli rekabetçi özellikler kazandıracığı aşikardır. Ayrıca, bu özelliklere sahip yeni bir vergi sistemi, son Van depreminde bir kez daha önemini anladığımız etkili ve hızlı kamu müdahalesini mümkün hale getirecek, toplum olarak gurur duyduğumuz dayanışma gücümüzü, yardımlardan daha etkin ve daha zamanlı bir şekilde ortak kamu gelirlerimizde ortaya çıkaracaktır. Dünya ekonomisinin içinden geçmekte olduğu zorlu dönemin bizlere sunduğu önemli ders, bu tür dönemler için kamunun piyasa aksaklıklarına müdahale gücüne ihtiyacın hiç azalmayacağı ve bu gücün, diğer toplumlarla ekonomi başta olmak üzere birçok alandaki rekabetin temel belirleyicisi olacaktır.”

Nüfusun yüzde 17'si yoksulluk sınırının altında

TÜİK'in 2010 yılına ilişkin Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'na göre, nüfusun yüzde 16.9'unun yoksulluk riski altında olduğu belirlendi. Kent- sel ve kırsal yerler için ayrı ayrı hesaplanan yoksulluk sınırlarına göre, kentsel yerlerde bu oran yüzde 14.3, kırsal yerlerde ise yüzde 16.6 oldu.

TÜİK'in açıkladığı rakamlar zengin ile fakir arasındaki gelir adaletsizliğini de bir kez daha gözler önüne serdi. Buna göre, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlere göre oluşturulan yüzde 20'lik gruplarda, en yüksek gelire sahip son gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 46.4 iken, en düşük gelire sahip ilk gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay ise yüzde 5.8'de kaldı.

TÜİK'in 2010 yılına ilişkin Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'na göre, nüfusun yüzde 16.9'unun yoksulluk riski altında olduğu belirlendi. Kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı hesaplanan yoksulluk sınırlarına göre, kentsel yerlerde bu oran yüzde 14.3, kırsal yerlerde ise yüzde 16.6 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2010 yılına ait Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın

sonuçlarını açıkladı. Buna göre, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlere göre oluşturulan yüzde 20'lik gruplarda, en yüksek gelire sahip son gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 46.4 iken, en düşük gelire sahip ilk gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 5.8'de kaldı. Bu rakamlar da bir kez daha zengin ile fakir arasındaki gelir adaletsizliğini gözler önüne serdi. Buna göre, son yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay, ilk

yüzde 20'lik gruba göre 8 kat daha fazla. Bu oran kentsel yerler için 7.3 iken kırsal yerler için 7.1 oldu.

Gelir dağılımı eşitsizlik ölçütlerinden Gini Katsayısı ise bir önceki yıla göre 0.013 puan düşüş ile 0.402 olarak tahmin edilirken, Katsayı; kentsel yerleşim yerleri için 0.389, kırsal yerleşim yerleri için ise 0.379 olarak tahmin edildi.

Türkiye'de hanehalkı başına düşen ortalama yıllık kullanılabilir gelir 22 bin 63 TL iken, ortalama yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelir ise 9 bin 735 TL oldu.

İstanbul Bölgesi 13 bin 382 TL ile ortalama yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir geliri en yüksek olan bölge durumundayken, bunu 11 bin 116 TL ortalama gelir ile Batı Anadolu Bölgesi izledi. En düşük ortalamaya sahip bölge ise 5 bin 144 TL ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi oldu.

Maaş-ücret gelirleri yüzde 43.7'lik oranla toplam gelir içerisinde en fazla paya sahip iken bunu yüzde 20.5 ile sosyal transferler ve yüzde 20.2 ile müteşebbis gelirleri izledi.

Sosyal transferlerin yüzde 91.1'ini emekli ve dul-yetim aylıkları oluşturdu. Emekli ve dul-yetim aylıkları toplam gelir için-

de yüzde 18.6'lık paya sahip iken, diğer sosyal transferlerin payı yüzde 1.8 oldu. Müteşebbis gelirlerinin ise yüzde 68.5'i tarım dışı sektörden oluştu.

Araştırmada, eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirleri kullanılarak çeşitli görelî yoksulluk sınırları hesaplandı. Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirin yüzde 50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre nüfusun yüzde 16.9'unun yoksulluk riski altında olduğu belirlendi. Kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı hesaplanan yoksulluk sınırlarına göre, kentsel yerlerde bu oran yüzde 14.3 iken, kırsal yerlerde ise yüzde 16.6 oldu.

Dört yıllık panel veri kullanılarak hesaplanan "sürekli yoksulluk" oranı, dört yıl boyunca hanenin üyesi olan fertlerden en az üç uygulamada yoksulluk riski altında olanlar olarak tanımlanıyor. Sürekli yoksulluğun hesaplanmasında eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirin yüzde 60'ı dikkate alınıyor.

Buna göre, araştırmanın 2009 yılı dört yıllık panel sonuçlarından hesaplanan sürekli yoksulluk oranı yüzde 18 olarak tespit edildi.

TÜİK'in yaptığı araştırma kurumsal olmayan nüfusun yaşam

koşullarını da gözler önüne serdi. Buna göre, kurumsal olmayan nüfusun yüzde 60'ı kendilerine ait konutta otururken, yüzde 43.8'inin konutunda "sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi vb." sorunların varlığı belirlendi. Ayrıca nüfusun yüzde 43.3'ünün oturduğu konutta "izolasyondan dolayı ısınma sorunu" yaşıyor. Nüfusun yüzde 61.4'ünün hanesinin ise taksit ödemeleri ve borçları bulunurken, bu borç ödemelerinin yüzde 28.3'ünün hanesine çok yük getirdiği belirlendi.

Kurumsal olmayan nüfusun yüzde 87.5'i "evden uzakta bir haftalık tatili", yüzde 65.7'si "beklenmedik harcamalarını" ve yüzde 81.7'si "yıpranmış ve eskimiş mobilyalarını yenileme ihtiyacını" ekonomik nedenlerle karşılayamıyor.

Ciddi finansal sıkıntıyla karşı karşıya olan nüfusun oranı olarak tanımlanan ve belirlenmiş 9 maddeden en az 4 tanesini karşılayamama ya da mahrum olma durumunu tanımlayan "maddi yoksulluk" oranı ise 2009 yılında yüzde 63 iken 2010 yılında yüzde 63.5'e yükseldi.

2012'de kamu 350 milyar 948 milyon lira harcayacak

2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı. Kanuna göre, Türkiye'nin 2012 yılında bütçe giderleri 350 milyar 948 milyon, bütçe gelirleri 329 milyar 800 milyon, bütçe açığı 21 milyar 103 milyon, faiz dışı fazla da 29 milyar 146 milyon lira olacak.

2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı. Kanuna göre, Türkiye'nin 2012 yılında bütçe giderleri 350 milyar 948 milyon, bütçe gelirleri 329 milyar 800 milyon, bütçe açığı 21 milyar 103 milyon, faiz dışı fazla da 29 milyar 146 milyon lira olacak.

Genel Kurulda, 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, 134 ret, 1 çekimsiz oya karşın 318

oyla kabul edildi. Kanuna göre, Türkiye'nin 2012 yılında bütçe giderleri 350 milyar 948 milyon, bütçe gelirleri 329 milyar 800 milyon, bütçe açığı 21 milyar 103 milyon, faiz dışı fazla da 29 milyar 146 milyon lira olacak.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde 20'sine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilecek. Bu idarelerin yüzde 20'yi geçen diğer her türlü ku-

rum içi aktarmalarını yapmaya Maliye Bakanı yetkili olacak.

2012 yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında, herhangi bir projeye harcama yapılamayacak. 2012'de yatırım cetvellerinde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilen projeler kapsamındaki yıllara sarı işlere 2012'de başlanabilmesi için proje veya işin 2012 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10'undan az olamayacak. Kurulu gücü 500

MW üzerinde olan baraj ve HES projeleri, Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hattının İyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi İnşaatı Projesi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro yapım projeleri ile diğer demiryolu yapım projeleri bu kapsam dışında tutulacak. Ödenekleri bulunan Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında, köylerin altyapı ihtiyaçları için İl Özel İdareleri veya Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP) kapsamında belediyelerin içme suyu ve atıksu projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Anonim Şirketine tahakkuk ettirilmek suretiyle kullanılacak.

SUKAP kapsamında ihtiyaç duyulması halinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine veya özel bütçeli idareler bütçesine ödenek aktarılabilecek. Bu kapsamda ilgili idarelere yapılan hazine yardımları, haczedilmeyecek ve üzerine ihtiyati tedbir konulamayacak.

Kamu Finansmanı ve Borç Yöne-

timinin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna göre sağlanacak, garantili imkan ve dış borcun ikrazı limiti 3 milyar doları, Hazine Müsteşarınca belirlenecek koşullar çerçevesinde ve elde edilecek kaynaklar Hazineye aktarılacak şekilde kamu kurum ve kuruluşlarınca ihraç edilecek sertifika senet ve benzeri finansman enstrümanlarına sağlanacak garanti tutarı 2 milyar doları aşamayacak.

KİT'ler ile Hazinesin pay sahibi olduğu diğer işletme, şirket ve bankaların Hazineye tekabül eden temettü tutarları ile diğer öz kaynaklarının tamamı veya bir kısmı, ilgili teşebbüs, işletme, şirket ve bankanın ödenmemiş sermayesine veya görev zararı alacaklarına mahsup edilebilecek.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik risk kapsamında yapacağı tahsilatın ve bankanın faaliyet karlarından Hazineye tekabül eden temettü tutarlarının ve olağanüstü yedek akçelerinin tamamı veya bir kısmı, bankanın politik risk alacağına ve ödenmemiş sermayesine mahsup edilebilecek.

Kanuna göre, 1 Ocak-30 Haziran 2012 döneminde aylık gösterge

tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayı 0,06446, memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylığı katsayısı 0,86251, yan ödeme katsayısı 0,02044 olacak.

Sözleşmeli personelin ücret tavanı 1 Ocak-30 Haziran 2012 döneminde 3,382 Türk Lirası olarak uygulanacak.

Kanun, uluslararası anlaşma, Bakanlar Kurulu kararı veya yılı programıyla kurulması ya da genişletilmesi öngörülen birimler ile hizmetin gerektirdiği zorunlu haller için yılı ödeneğini aşmamak kaydıyla yapılacak yeni vizeler dışında, 2011 yılı sözleşmeli personel pozisyon sayıları hiçbir şekilde aşılamayacak.

Kamu idare kurum ve kuruluşları, serbest memur kadrolarına 2011'de emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılan memur sayısının yüzde 50'sini geçmeyecek şekilde açıktan veya diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından nakil suretiyle atama yapılabilecek. Bu sınırlar içinde memur ihtiyacını karşılayamayacak idare, kurum ve kuruluşlardan yüksek öğretim kurumları için ek

5 bin, diğerleri için ek 29 bin atama izni verilebilecek.

Yüksek öğretim kurumları, öğretim üyesi dışındaki boş öğretim elemanı kadrolarına 2011'da emeklilik, ölüm, istifa, nakil, eğitimin tamamlanması veya başarısızlık sonucu kurumlarından ayrılan öğretim elemanı sayısının yüzde 50'sini (araştırma görevlisi kadroları için yüzde 100'ünü) geçmeyecek şekilde, açıktan veya yüksek öğretim kurumları ile diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından naklen atama yapılabilecek.

Bu sınırlar içinde öğretim elemanı ihtiyacını karşılayamayacak söz konusu yüksek öğretim kurumları için ek 9 bin atama izni verilebilecek. Ek olarak verilen atama izninin en az 4 bini, Yüksek Öğretim Kurulu koordinasyonunda Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında yetiştirilmek amacıyla araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda kullanılacak.

Öğretim üyesi kadrolarından ayrılanların sayısı ile tıpta ve dış hekimliğinde uzmanlık eğitimi yönetmeliği uyarınca atanmış oldukları araştırma görevlisi kadrolarından ayrılanların sayısı, yüzde

50 veya yüzde 100 sınırının hesabında dikkate alınmayacak.

Hakimlik ve savcılık meslekleri ile bu meslekten sayılan görevlere, tıp ve dış hekimliğinde uzmanlık eğitimi yönetmeliği uyarınca asistan kadrolarına yapılacak atamalar, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığında münhasıran vergi ve sosyal güvenlik alanlarında istihdam edilecek yardımcı kadrolarına yapılacak atamalar, özürlü personel atamaları, TSK Personel Kanununun kapsamında veya diğer ilgili mevzuata göre yapılacak askeri personel atamaları, emniyet hizmetleri sınıfında bulunan kadrolara yapılacak atamalar, Terörle Mücadele Kanunu kapsamında yapılacak atamalar ile özelleştirme uygulamaları kapsamındaki personel nakilleri de sınırlamaya tabi olmayacak.

Kamu idare, kurum ve kuruluşları kadro ve pozisyonlarının dolu-boş durumu ile bunlarda meydana gelen değişikliklere ilişkin bilgiler mart, haziran, eylül ve aralık aylarının son günü itibarıyla düzenlenerek, bu ayları izleyen ayın 20'sine kadar e-bütçe siste-

minde veri girişi yapmak suretiyle Maliye Bakanlığına bildirilecek.

Belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri ile bunların müessese ve işletmelerinde sözleşmeli personel istihdamı mümkün olan hizmetlerde (avukat, mimar, mühendis ve veteriner hariç) ayrıca sözleşmeli personel istihdam edilemeyecek.

Türk Patent Enstitüsü, Türk Standartları Enstitüsü, Yüksek Öğretim Kurulu, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına ait hesaplarda yer alan kasa ve banka hesapları bakiyelerinin yarısı ile Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin uzaktan eğitim uygulayan iktisat, İşletme ve Açıköğretim Fakültesine ait hesaplarında yer alan kasa ve banka hesapları, tahvil ve bono gelirlerinin yarısı, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere 2012 yılı Şubat ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi hesabına aktarılacak.

TBMM Genel Kurulunda 2010 Yılı Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu da 132 ret oyuna karşın 316 oyla kabul edildi.

İki kadından biri kayıt dışı çalışıyor

İşsizlik oranının yüzde 8.8'e gerilediği 2011 yılı Eylül döneminde, istihdam edilen 24 milyon 749 bin kişiden 10 milyon 600 bininin kayıt dışı olduğu belirlendi. Son 1 yılda istihdam edilen iki kadından biri sosyal güvencesi olmadan çalıştırıldı.

Türkiye genelinde işsizlik oranının yüzde 8.8'e gerilediği 2011 yılı Eylül döneminde, istihdam edilen 24 milyon 749 bin kişiden 10 milyon 600 bininin kayıt dışı olduğu belirlendi. Eylül'de kayıt dışı istihdam oranı geçen yılın aynı dönemine göre 1.1 puan azalışla yüzde 42.8'e geriledi. Buna karşın, son 1 yılda istihdam edilen 1 milyon 776 bin kişinin 28'ini kayıt dışı istihdam edenler oluşturdu. Son bir yılda istih-

dam edilen iki kadından biri, sosyal güvencesi olmadan çalıştırıldı. Eylül'de istihdam edilen toplam nüfus 24 milyon 749 bin olurken, bunun 10 milyon 600 bin kişisini herhangi bir sosyal güvencesi bulunmayanlar oluşturdu. 2011 yılı Eylül ayında kayıt dışı istihdam oranı geçen yılın aynı dönemine göre 1.1 puan azalışla yüzde 42.8'e geriledi. Buna karşılık Eylül itibariyle son 1 yıllık dönemde kayıt dışı çalışanların sayı-

sında yaklaşık 499 bin kişilik artış yaşandı. Böylece son 1 yılda istihdam edilen 1 milyon 776 bin kişiden yüzde 28.1'i kayıt dışı istihdam edildi. Eylül döneminde kadınlar arasında kayıt dışılık oranı geçen yılın aynı dönemine göre 1.1 puan azalışla yüzde 58.4'e, erkeklerde 1.3 puan azalışla yüzde 36.5'e geriledi. Eylül itibariyle 7 milyon 170 bin kadın çalışanın 4 milyon 190 binini kayıt dışı çalışanlar, erkeklerde ise 17 milyon 579 bin çalışandan 6 milyon

409 binini kayıt dışı çalışanlar oluşturdu. Son 1 yılda istihdam edilen erkeklerin yüzde 16'sı, kadınların ise yüzde 47.8'i kayıt dışı istihdam edildi.

Eylül itibarıyla son bir yıllık dönemde kendi hesabına çalışan 4 milyon 648 bin kişiden yüzde 65.3'ünü oluşturan 3 milyon 36 bin kişinin kayıt dışı istihdam içinde bulunduğu belirlendi. Ücretli ve yevmiyeli olarak çalışan toplam 15 milyon 263 bin kişiden yüzde 26.1'ini oluşturan 3 milyon 979 bin kişinin kayıt dışı çalıştığı belirlendi. Son 1 yıllık dönemde ücretli ve yevmiyeli çalışanlar arasında kayıt dışı sayısı 274 bin kişi arttı. İşveren olarak faaliyet gösteren 1 milyon 278

bin kişiden yüzde 23.1'ini oluşturan 295 bin kişinin de sosyal güvenlik kaydı bulunmadığı tespit edildi.

Kayıt dışı "çalışanlar" içinde en büyük grubu ücretsiz aile işçileri oluşturdu. Büyük bölümü tarım kesiminde bulunan ve standart bir istihdamdan farklı olarak tarım ya da ticaretle uğraşan, ailesine yardım eden bu kişilerin toplam sayısı 3 milyon 560 bin kişi. Bunların yüzde 92.4'ünü oluşturan 3 milyon 290 bin kişinin sosyal güvenlik sistemine kayıtlı olmadığı görüldü. Son 1 yılda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısı 290 bin kişi artarken, kayıt dışı istihdam eden ücretsiz aile işçi sayısı ise 265 bin kişi artış

gösterdi. Normal bir istihdam olanağı elde edemediği için mevcut konumda yer alan bu kişilerin, ücretsiz aile işçisi şeklinde tanımlanması, Türkiye'deki işsizliğin boyutlarını da olduğundan küçük gösteriyor. Kayıt dışı çalışanlar toplamının 5 milyon 447 bini tarımda, 5 milyon 123 bini ise tarım dışı sektörlerde bulunuyor. Tarım sektöründe sosyal güvenlikten yoksun çalışanların oranı Eylül 2010'da yüzde 85.5 iken, bu oran 2011 Eylül'de yüzde 84.6'ya geriledi. Tarım dışı sektörlerde istihdam edenler içinde sosyal güvenlikten yoksun olanların oranı ise 2010 Eylül ayındaki yüzde 29.3'lük seviyesinden yüzde 28'e indi.

İstihdamdaki Nüfus ve Kayıtdışı Çalışanlar (Eylül, bin kişi,15 yaş üzeri)

	Toplam İstihdam	Kayıtdışı İstihdam	Kayıtdışı Oranı(%)
Toplam	24.749	10.600	42,8
Ücretli/yevmiyeli	15.263	3.979	26,1
İşveren	1.278	295	23,1
Kendi hesabına	4.648	3.036	65,3
Ücretsiz aile işçisi	3.560	3.290	92,4
Tarım	6.475	5.477	84,6
Tarım dışı	18.274	5.123	28,0

En yüksek kazanç sigorta ve finans faaliyetlerinde

Ücretliler içinde 2010 yılında en yüksek brüt kazancı, finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe çalışanlar elde etti. En düşük yıllık ortalama brüt kazanç ise 13 bin 878 TL ile “idari ve destek hizmet faaliyetleri” sektöründe gerçekleşti. Bunu 14 bin 591 TL yıllık ortalama brüt kazanç ile “inşaat” sektörü takip etti.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2010 Kazanç Yapısı Anketi sonuçlarına göre 2010 yılında ücretli çalışanların ücret ve kazançları ekonomik faaliyet kolu ayrımında incelendiğinde, en yüksek yıllık ortalama brüt kazancın 44 bin 343 TL ile “finans ve sigorta faaliyetleri” ekonomik faaliyet kolunda olduğu gözlemlendi. Bu sektörü 43 bin 530 TL ile “elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı” sektörü izledi. En düşük yıllık ortalama brüt kazanç ise 13 bin 878 TL ile “idari ve destek hizmet faaliyetleri” sektöründe gerçekleşti. Bunu 14 bin 591 TL yıllık ortalama brüt kazanç ile “inşaat” sektörü takip etti.

Her dört ücretli çalışandan üçünün erkek olduğu çalışma hayatında, erkeklerin yüzde 5.1'i yönetici olabiliyor. Kadınların ise yüzde 4.9'u yönetici koltuğuna oturabiliyor. Ücretli çalışan kadınların ortalama aylık brüt ücretlerinin erkekler göre 9 TL fazla olarak belirlendiği 2010 yılında, yönetici kadınlar erkeklerden daha fazla kazanıyor. TÜİK'in araştırmasına göre kadın yöneticiler ortalama 3 bin 891 TL kazanırken, erkeklerin ortalama aylık brüt maaşı 3 bin 653 TL.

Kazanç Yapısı Anketi; ücret ve kazançların düzeyi, yapısı ve gelişimi konusunda, ücretli çalışanların özellikleri ayrımında bilgi derle-

mek amacıyla 2006 yılından itibaren AB ülkeleri ile eş zamanlı olarak dört yıl aralıklarla uygulanmaktadır. Söz konusu serinin ikincisi olan 2010 Kazanç Yapısı Anketi; 2010 Kasım ayı ve yıllık bilgileri referans alınarak 2011 yılında, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflamasına (NACE Rev.2) göre B-N ve P-S sektörleri (sanayi, inşaat ve hizmet) kapsanarak örnekleme yöntemi ile seçilen 20 bin 155 işyerinde uygulandı. Ankette, işyerinde ücret karşılığı çalışan kişiler kapsanırken, ankette kapsanan sektörlerdeki kadınlar, ücretli çalışanların yüzde 24.6'sını oluşturmaktadır.

2010 Kazanç Yapısı Anketi sonuç-

larına göre, 2010 yılında yıllık ortalama brüt kazanç 19 bin 694 TL oldu. Bu rakam, erkekler için 19 bin 683 TL, kadınlar için 19 bin 728 TL olarak tahmin edildi. Anket sonuçları incelendiğinde, hem erkek hem de kadın ücretli çalışanların kazançlarının, genellikle eğitim durumu ile doğru orantılı olarak yükseldiği görüldü. Benzer durum, yaş grubu ve kıdem yılı için de geçerli olurken, eğitim durumuna göre en yüksek yıllık ortalama brüt kazancı erkeklerde 37 bin 878 TL, kadınlarda ise 31 bin 437 TL ile yüksekokul ve üstü eğitim düzeyine sahip olanların elde ettiği belirlendi.

Cinsiyete dayalı (erkek-kadın) ücret farkı, erkek ve kadın arasındaki ücret farkının erkek ücreti içindeki yüzdesi olarak tanımlanmakta. Bu gösterge, saatlik, aylık veya yıllık ortalama ücret esas alınarak hesaplanabilirken söz konusu hesaplamada yıllık ortalama brüt ücret kullanılarak hesaplandı. Cinsiyete dayalı ücret farkı toplamda kadın ücretinin lehine yüzde 1.1 iken, eğitim durumuna göre incelendiğinde tüm eğitim durumu basamakları için erkek ücreti lehine olduğu görüldü. Göstergenin toplamda kadın lehine olması ücretli çalışanların eğitim durumuna göre dağılımının incelenmesi ile açıklayıcı oldu.

Toplam ücretli çalışanların yüzde 24.6'sını oluşturan kadınların eğitim durumlarına bakıldığında, en yoğun buldukları eğitim duru-

munun yüzde 35.3 ile yüksekokul ve üstü olduğu görüldü. Bunu yüzde 26.3 ile lise, yüzde 17.7 ile ilkokul ve altı, yüzde 13.5 ile ilköğretim ve ortaokul ve yüzde 7.3 ile meslek lisesi takip etti. Kadınların en yoğun buldukları eğitim durumunu oluşturan yüksekokul ve üstü eğitimi almış aylık ortalama brüt temel ücreti 2 bin 241 TL, aylık ortalama ücreti 2 bin 380 TL olduğu belirlendi.

Toplam ücretli çalışanların yüzde 75.4'ünü oluşturan erkeklerde ise en yoğun bulunun eğitim durumunun yüzde 27.4 ile ilkokul ve altı olduğu belirlendi. Bunu yüzde 23.7 ile lise, yüzde 19.9 ile ilköğretim ve ortaokul, yüzde 10.8 ile meslek lisesi olduğu kaydedildi. Ücretli çalışan yüksekokul ve üstü eğitimi almış erkeklerin aylık ortalama brüt temel ücretinin 2 bin 628 TL, aylık ortalama brüt ücretinin 2 bin 842 TL olduğu görüldü.

Meslek grubu (ISCO 08) ayrımında incelendiğinde en yüksek yıllık ortalama brüt kazancının 49 bin 170 TL ile "yöneticiler" meslek grubunda çalışanların elde ettiği belirlendi. Bu meslek grubunu 33 bin 974 TL ile "profesyonel meslek mensupları" izledi. En düşük yıllık ortalama brüt kazancı ise 13 bin 32 TL ile "nitelik gerektirmeyen meslekler" elde ederken, bu grubu 13 bin 787 TL ile "hizmet ve satış elemanları" takip etti.

Cinsiyete dayalı ücret farkı meslek gruplarına göre incelendiğinde ise,

"yöneticiler" grubu hariç, diğer tüm meslek gruplarında bu ölçütün erkek ücreti lehine olduğu tespit edildi.

Profesyonel meslek mensuplarında yıllık ortalama brüt erkeklerin 37 bin 557 TL, kadınların 29 bin 647 TL, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensubu erkeklerin 25 bin 283 TL, kadınların 22 bin 872 TL kazandığı görüldü.

Büro hizmetinde çalışan erkek elemanların 22 bin 66 TL, kadınların 20 bin 700 TL, hizmet ve satış elemanı olan erkeklerin 14 bin 76 TL, kadınların 12 bin 919 TL yıllık ortalama brüt kazanç elde ettiği görüldü. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde ortalama 13 bin 32 TL yıllık ortalama brüt kazanç elde edildiği, erkeklerin 13 bin 513 TL, kadınların 11 bin 276 TL kazanç elde ettiği tespit edildi.

Ücretli çalışanların ücret ve kazançları ekonomik faaliyet kolu ayrımında incelendiğinde, en yüksek yıllık ortalama brüt kazancın 44 bin 343 TL ile "finans ve sigorta faaliyetleri" ekonomik faaliyet kolunda olduğu tespit edildi. Bu sektörü 43 bin 530 TL ile "elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı" sektörü izledi. En düşük yıllık ortalama brüt kazanç ise 13 bin 878 TL ile "idari ve destek hizmet faaliyetleri" sektöründe yaşanırken, bunu 14 bin 591 TL yıllık ortalama brüt kazanç ile "inşaat" sektörü takip etti.

Özel sektörün dış borcu

126 milyar dolar

Özel sektörün yurtdışından sağladığı kredi borçları ekonomide kırılganlığı artırıyor. Özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 126.1 milyar dolara ulaştı.

Özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu Ekim ayı sonu itibariyle 2010 yılı sonuna göre 9.3 milyar dolar tutarında bir artışla 126.1 milyar dolara ulaşmıştır. Bu tutarın 41.8 milyar dolarlık bölümünü, başta bankalar olmak üzere, finansal kuruluşların borçları, 84.4 milyar dolarlık kısmını ise finansal olmayan kuruluşların borçları oluşturmaktadır. Özel

sektörün kısa vadeli borç stoku ise 2010 yılı sonuna göre 8.4 milyar dolar tutarında bir artışla 27.7 milyar dolara yükselmiştir. Bu dönemde finansal kuruluşların borcu 6.7 milyar dolar artarken, finansal olmayan kuruluşların borcu 879 milyon dolar yükselmiştir.

Özel sektörün yurtdışından sağladığı borcun Ekim ayı sonu itibariyle sektörler itibariyle dağılımı incelendiğinde, finansal olmayan

kuruluşların toplam borcun yüzde 66.9'unu oluşturan toplam 84.4 milyar dolar tutarındaki borcunun, yüzde 57.2'sinin hizmetler sektörü, yüzde 42.1'inin sınıai sektörler ve yüzde 0.7'sinin de tarım sektörü tarafından kullanılmış olduğu görülmektedir.

Uzun ve kısa vadeli özel sektör dış borçlarının toplamı Tablodan görüldüğü gibi 153.8 milyar dolara ulaşmaktadır.

Özel Sektör Dış Borç Stoku
(Milyon dolar)

	Uzun Vadeli		Kısa Vadeli	
	2010 yılı	2011 Ekim	2010 Yılı	2011 Ekim
Finansal	34 475	41 766	18 116	25 616
Bankalar	28 570	34 576	17 031	23 725
Bankacılık Dışı Fin. Kur.	5 905	7 189	1 085	1 891
Finansal Olmayan	82 391	84 354	1 179	2 058
Toplam	116 866	126 120	19 294	27 674

Yurtdışından özel sektöre Ekim 2011 sonu itibariyle sağlanmış olan toplam kredi borcu, kalan vadeye göre gözden geçirildiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilmesi gereken anapara geri ödemelerinin toplam 63.8 milyar dolar düzeyinde olduğu görülmektedir.

Gerek toplam borç stokunun gerek 1 yıl içerisinde geri ödenmesi gereken anapara tutarının büyüklüğü borçlu sektörler ve borçlanmaya aracılık eden finansal kuruluşlar için üç açıdan önemli risk oluşturmaktadır. Birincisi kur riskidir, TL.'nin ciddi biçimde değer kaybetmesine karşılık cari açık halen sürdürülebilir olmayan yüksek düzeyini korumaktadır.

Bu durum finansman sıkıntıları ile birlikte TL.'nin daha da değer kaybetmesi sonucunu doğurabilir. Kısa vadeli dış borç stokunun

hızlı bir tırmanma göstermiş olması ile finansal olmayan şirketlerin önemli boyutta yükselen döviz yükümlülüklerinin, onları TL.'nin maruz kalacağı bir değer kaybına karşı duyarlı hale getirmesinin ekonomi üzerinde yarattığı güç kaybına Madde 4 çerçevesinde IMF İcra Kurulu'nca onaylanan İstişari Raporda da temas edilmiştir.¹ İkincisi ekonominin soğuması ve hasıla büyüme hızının ciddi boyutta düşerek sürdürülebilir seviyelere gerilemesi olasılığının yüksekliği, şirketlerin bilançolarını ve borç geri ödeme kapasitelerini ve giderek finansör bankaları da olumsuz yönde etkileyecektir.

Üçüncü ve halen gündemi daha çok işgal eden risk unsuru ise Euro Bölgesini derinden sarsan borç sorunudur. Kamu mali yapı-

larının güçlendirilmesi için alınacak önlemler efektif talebi kısacak, üretim ve istihdam hacmini daraltacaktır. Bazı üye ülkelerde resesyona girilmesi ve Bölge genelinde büyüme hızının gerilemesi dış talebi baskılayarak Türkiye ekonomisini yavaşlatacaktır. Avrupa'da kamu borç stoku sorununun bu borcu finanse eden bankacılık kesimine yansımaları ise GSYH'nın yüzde 9.8'ini bulmuş olan cari işlemler hesabı açığının finansmanı ve özel sektörün borç yenileme faaliyeti üzerinde ciddi boyutta baskı oluşturacaktır. Dış finansman sıkıntısı halen kendini hissettirmeye başlamıştır. Son üç aylık ortalamalar olarak Temmuz 2011'de 5.6 milyar dolar olan kısa vadeli sermaye hareketi, Ağustos ayında 3.2 milyar dolara, Eylül ayında ise 1.7 milyar dolara gerilemiştir.

Avrupa'da bankacılık alanında yaşanan kriz bankalar arası borç verme (inter-bank lending) piyasasında bir güven krizine yol açmıştır. Merkez bankalarınca ve idari makamlarca alınan tüm önlemlere rağmen bu güven eksikliği halen sürmektedir. Bankalar aktiflerinde yer alan atıl fonları diğer bankalara borç vermek yerine Avrupa Merkez Bankasında (AMB) her an ulaşılabilir durumda tutmayı tercih etmektedirler. Örneğin bankaların 22 Aralık tarihi itibariyle AMB'nda tuttukları gecelik (overnight) tevdiat tutarı 347 milyar Euroya ulaşmıştır.² Bankalar 2012 yılında çok yüksek tutarda borç geri ödemesi yapmak durumundadırlar. AMB, borçlarını karşılamak için piyasalardan borçlanma çabası içerisinde olan bankaları rahatlatmak ve yeni bir kredi sıkışıklığını önlemek için 500'den fazla sayıda bankaya 3 yıl vadeli ve yüzde 1.0 faizle 489 milyar Euro tutarında kredi açmıştır. Bu boyuttaki kredi bankaların ve merkezi hükümetlerin büyük çapta vadesi dolan ve

yenilenmesi gereken ödemelerinin (280 milyar Euro) olduğu 2012 ilk çeyrek dönemi öncesi sağlanmıştır. AMB'nin sağladığı bu uzun vadeli ucuz kredi mali sıkıntı içindeki bazı üye ülkelerde yüksek faiz hadleriyle piyasadan borçlanma durumunda bulunan merkezi hükümetlerinde bir parça nefes almasına olanak sağlayacaktır. Bankalar yine aynı şekilde 2009 yılında sağlanmış olan 1 yıl vadeli 442 milyar Euro tutarındaki kredinin yaklaşık yarısını başta Yunanistan ve İspanya hükümet bonoları gibi daha yüksek getiri sağlayan kamu kağıtlarını satın almak için kullanmışlardır.³

Avrupa bankacılık sektöründe çok hızlı bir borç ve bilanço küçültme sürecine girilmiş olunmasının yanı sıra bu alanda dikkate alınması gereken bir diğer önemli husus ta bankaların yeni konulan kurallar çerçevesinde sermayelerini önemli tutarda artırma zorunluluğu ile karşı karşıya olmalarıdır. Avrupa Bankacılık İdaresi (European Banking Authority) tarafından yapılan bankacılık

stres testleri sonuçlarına göre Aralık ayı başı itibariyle Avrupa bankalarının toplam sermaye açığı 115 milyar Euroya çıkmıştır ve bu tutarın önümüzdeki Haziran ayına kadar bilançolara girmesi gerekmektedir.⁴

Görüldüğü gibi 2012 yılında Avrupa bankacılık sektörü altından zor kalkılacak boyutta bir likidite sıkışıklığı ile karşı karşıya bulunmaktadır ve bu durum kaçınılmaz biçimde Türk bankacılık ve bankacılık dışı sektörleri olumsuz yönde etkileyecektir. Yukarıda işaret edildiği üzere TCMB tarafından açıklanan verilere göre Ekim sonu itibariyle gelecek bir yıllık dönemde özel sektöre yenilenmesi gereken dış borç tutarı 63.8 milyar dolardır. Bu tutarın yenilenmesi güçlükle arz edecek, yeni borçlanmaların maliyeti artacak ve bu durum zaten efektif talepteki daralma (dış talep ve kredi daralması, düşen büyüme hızı ve ciro düzeyleri vb.) nedeniyle sıkıntı içersine girmesi olasılığı yüksek şirketleri daha da zora sokacaktır.

1 www.imf.org/external/np/sec/pn/2011/pn11150.htm

2 The Wall Street Journal, 23 Aralık 2010.

3 Financial Times, 22 Aralık 2012.

4 Financial Times, 9 Aralık 2011.

Hızlı büyüme devam ediyor

Türkiye ekonomisi 8 dönem boyunca hızlı ve kesintisiz bir biçimde büyümesini sürdürdü. 2011 yılının ilk 9 aylık döneminde GSYH yüzde 9.6 oranında büyürken, dünya ekonomileri sıralamasında Türkiye ekonomik büyümede 2. sırada yer aldı.

Küresel krizin yansımasıyla dört dönem boyunca devam eden bir ekonomik küçülme döneminin ardından 2009 yılının son çeyrek döneminde yeniden büyüme sürecine giren Türkiye ekonomisi bu büyüme sürecini resesyonu izleyen sekiz dönem boyunca dikkat çekici bir hızla ve kesintisiz biçimde sürdürmüştür. 2010 yılı genelinde reel anlamda yüzde 9.0 oranında büyüyen GSYH, 2011 yılında birinci ve ikinci üç aylık dönemlerde sırasıyla yüzde 12.0 ve yüzde 8.8 oranında genişlemiş, üçüncü çeyrek dönemde ise biraz yavaşlamakla beraber, beklentilerin üzerinde yüzde 8.2 oranında büyümüştür. 2011 yı-

lının ilk dokuz aylık dönemi itibarıyla önceki yılın aynı dönemine göre GSYH sabit fiyatlar üzerinden 9.6 oranında büyürken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış yurtiçi hasıla üçüncü çeyrek dönemde bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 1.7 oranında yükselmiştir. Dünya ekonomileri genelinde 2011 yılı üçüncü çeyrek dönem büyümesinde Türkiye yüzde 8.2 ile ikinci sırada yer almıştır.

2011 yılı III. Çeyrek döneminde GSYH önceki yılın aynı dönemine göre cari fiyatlar üzerinden yüzde 17.4 oranında bir büyüme sergileyerek 348.8 milyar TL. düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede özel tüketim, yatırım ve kamu tü-

ketim harcamaları hacminde gerçekleşen hızlı genişlemeler başta gelen temel unsurlar olurken, mal ve hizmet ihracatı hacminin ithalat hacmindeki genişlemeden daha hızlı büyüme göstermesi, net ihracat hacmindeki gelişmenin uzun bir aradan sonra ekonomik büyümeye pozitif katkıda bulunması sonucunu doğurmuştur. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH büyüme oranları ise 2011 yılının ilk üç çeyrek döneminde sırasıyla yüzde 1.9, yüzde 1.1 ve yüzde 1.7 olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı üçüncü üç aylık dönemde gerçekleşen GSYH büyümesine ekonomik faaliyet alanları itibarıyla göz atıldığında, toplam sanayi

sektöründe yüzde 8.4, inşaat sektöründe yüzde 10.6, ticaret sektöründe yüzde 9.4, ulaştırma haberleşme sektöründe yüzde 9.7, hizmetler sektörü genelinde yüzde 9.8 oranında büyüme gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Sözü edilen dönemde imalat sanayi alt sektöründe ise yüzde 8.9 oranında büyüme gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı dönemine göre I. Çeyrekte yüzde 7.5, II. Çeyrekte yüzde 6.1 oranında büyümenin gerçekleşmiş olduğu tarım sektöründe, yılın üçüncü çeyrek döneminde hasıla artışı yüzde 4.5 oranında gerçekleşmiştir. Yakın geçmiş dönemde krizden olumsuz biçimde en çok etkilenmiş olan ve 2009 yılında yüzde 16.1 oranında küçülme gözlemlenmiş olan inşaat sektöründe 2010 yılının ilk çeyrek döneminde başlayan büyüme süreci –baz etkisinin de katkısıyla - hızlanarak devam etmiş ve 2010 yılı genelinde bu sektörde reel anlamda yüzde 17.5 oranında dikkat çekici bir büyüme gerçekleşmiştir. İnşaat sektöründeki canlılık biraz yavaşlama göstermiş olsa da 2011 yılında da devam etmiş ve çeyrek dönemler itibariyle sırasıyla, yüzde 14.7, yüzde 13.0 ve yüzde 10.6 oranında genişleme kaydedilmiştir. Sektörlerin GSYH içindeki paylarında 2010 yılı değerleri esas alındığında, 2011 yılı üçüncü çeyrek döneminde gerçekleşen büyümeye tarım sektörü 0.37 puan, imalat sanayi 1.4 puan, ulaştırma 1.2 puan, ticaret 1.4 puan, inşaat 0.43 puan katkıda bulunmuştur.

2011 yılı üçüncü üç aylık dönemde gerçekleşen GSYH büyümesine talep unsurlarında, harcamalarda gözlemlenen gelişmeler açısından bakıldığında, yukarıda ifade edildiği gibi, toplam harcamalar içinde yaklaşık yüzde 70 oranında bir ağırlığa sahip olan yerleşik hanehalkları tüketiminde gerçekleşen yüzde 7.0 ve yine toplam harcamalar içinde 2011 yılı itibariyle yüzde 18 oranında bir ağırlığa sahip olan özel kesim yatırım harcamalarında gözlemlenen yüzde 17.2 oranındaki genişlemeler, 2011 yılı üçüncü çeyrek döneminde tanık olunan GSYH büyümesinde önde gelen iki faktör olmuştur. Toplam efektif talep içersinde yaklaşık yüzde 13 oranında bir paya sahip olan kamu kesimi tüketim harcamalarında yılın üçüncü çeyrek döneminde gerçekleşen yüzde 13.7 oranındaki dikkat çekici genişleme bu dönem GSYH büyümesinde rol oynayan bir diğer önemli unsur olmuştur.

2010 yılı genelinde yüzde 15.1 oranında bir büyüme gösteren kamu kesimi yatırım harcamalarındaki genişleme 2011 yılında biraz zayıflayarak devam etmiş ve bu harcama kalemindeki ilk dokuz aylık artış önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5.0 olmuştur. Özel sektör gayrisafi sabit sermaye yatırımları 2011 yılında da dikkat çekici canlılığını sürdürmüştü ve bu harcama kalemi çeyrek dönemler itibariyle sırasıyla yüzde 38.4, yüzde 34,1 ve yüzde 17.2 oranında büyüme sergilemiştir. Üçüncü çeyrekte özel ya-

tırım harcamalarında belirgin bir yavaşlama gözlemlenmektedir.

Kredi arzına ilişkin olarak alınan kısıtlayıcı önlemler ve TL.’nin değer kaybı ithalat hacminde son yıllarda gözlenen hızlı genişlemenin 2011 yılı üçüncü çeyrek döneminde görece olarak yavaşlamasında başta gelen etkenler olmuştur. 2010 yılı genelinde reel anlamda yüzde 20.7 oranında genişleyen mal ve hizmet ithalatı 2011 yılı birinci ve ikinci çeyrek dönemlerinde sırasıyla yüzde 27.3 ve yüzde 19.2 oranında büyüme sergilemiştir. Üçüncü çeyrek dönemde belirgin bir yavaşlama gösteren ithal talebindeki artış, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7.3’te kalmıştır. 2010 yılı genelinde yüzde 3.4 oranında ve 2011 yılı ilk iki çeyrek döneminde sırasıyla yüzde 8.8 ve yüzde 0.6 oranında zayıf bir genişlemenin olduğu mal ve hizmet ihracatı yılın üçüncü çeyrek döneminde canlanma göstermiş ve yüzde 10.8 oranında büyümüştür. Bu dönemde ihracatın ithalattan daha hızlı büyüme göstermiş olması net ihracatın GSYH’ya pozitif katkıda bulunması sonucunu getirmiştir.

2011 yılı üçüncü çeyrek dönemde gerçekleşen yüzde 8.2 oranındaki büyümeye efektif talebin bileşenlerinin katkısı açısından bakıldığında, yerleşik hanehalklarının tüketiminin 5.0 puan, kamu tüketiminin 1.8 puan özel yatırımların 2.8 puan, stok değişiminin (-) 1.6 puan katkıda bulunmuş olduğu görülmektedir.

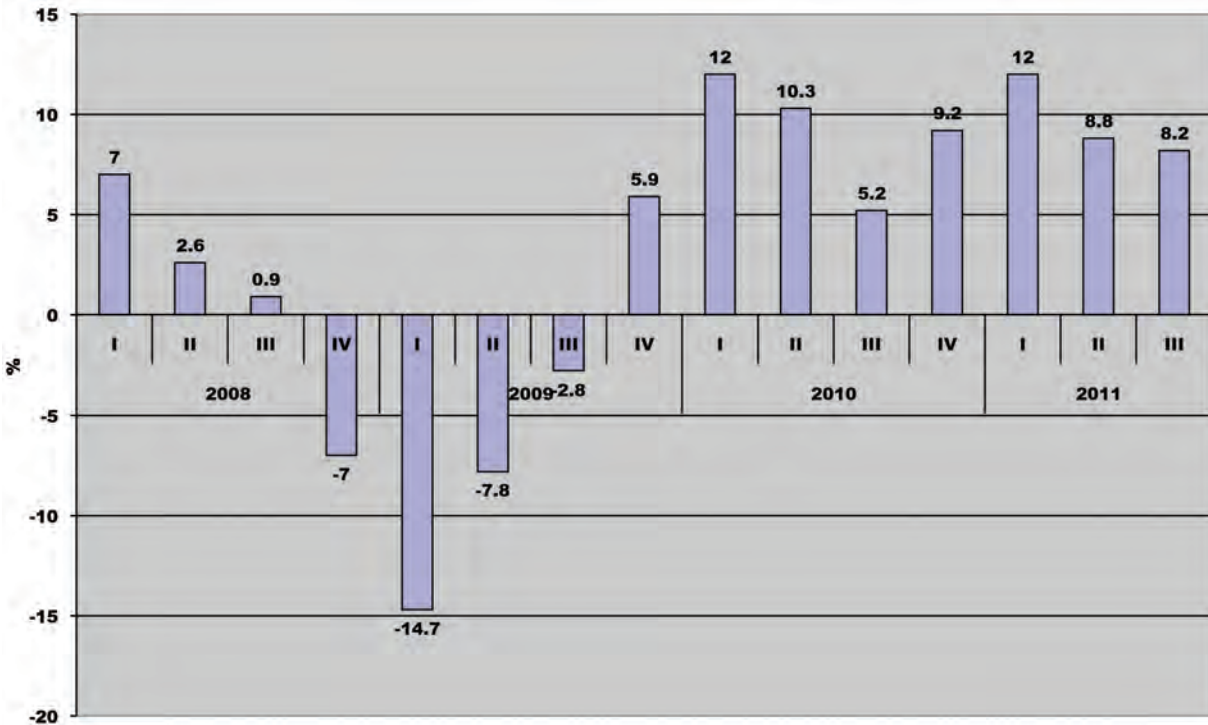
Aşağıda verilen Grafikten açık biçimde izlenebildiği gibi ülkemiz ekonomisi yaşanan derin ekonomik kriz ertesinde küresel düzeyde dikkat çekici bir hızda büyüme gerçekleştirmiştir. Ancak bu hızlı büyümenin değerlendirilmesinde büyümenin itici güçleri, niteliği, finansman biçimi ve ekonominin genel dengesi göz önünde bulundurulmalıdır. Ekonomi, esas itibariyle yurt içi talebe bağlı olarak ve yurtdışı tasarruf haddinin yetersizliği sonucu, cari işlemler hesabında büyük boyutta bir açığı beraberinde getirerek büyümektedir. Geçtiğimiz dönemde küresel büyümenin zayıf görünümü, gelişmiş ülke merkez bankalarının genişletici para politikası uygulamalarını uzun süre devam ettirmelerine neden ol-

muş, buna bağlı olarak artan küresel likidite ile gelişmekte olan ülkelere sermaye akımları hızlanmış ve bu ülkelerin ulusal paraları değer kazanmıştır. Bu gelişmeler sonucunda ülkemizde uyarılan tüketim ve yatırım talebiyle birlikte hem firmaların hem de hanehalklarının kredi kullanımı hız kazanmış, ekonomi büyük ölçüde yurt içi talebe bağlı olarak büyümüştür. Kamu ve özel kesimin tasarruf açıkları toplamından oluşan cari işlemler hesabı açığı 2011 yılının ilk on aylık döneminde 65.1 milyar Dolara ulaşmıştır. Anılan yılın ilk dokuz aylık dönemi itibariyle cari işlemler hesabı açığının GSYH'ya olan oranı yüzde 9.8 olarak gerçekleşmiştir. Bu açık dış borçlanmayla ve varlık satışıyla finanse edilmekte-

dir. Ekim ayı sonu itibariyle özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli borçların tutarı 126.1 milyar Dolara, kısa vadeli borçlarının tutarı ise 27.7 milyar Dolara ulaşmıştır. Euro Bölgesindeki kamu borç stoku ve bankacılık sektörü sorunları nedeniyle dış finansman olanaklarında ciddi bir daralma olması sözkonusudur.

Bu hususlar ekonomik büyümenin borçlanmaya dayalı tüketim artışına değil de, dış talep genişlemesine ve inovasyona dayalı sınıalemeye dayalı olmasının, daha düşük hızda ancak sürdürülebilir nitelikte bir büyüme sürecine geçilmesinin büyük önem taşıdığı açıkça ortaya koymaktadır.

Dönemler İtibariyle GSYH Gelişmeleri
(Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre % Olarak)

Dünya Ekonomisi

Hong Kong dünyanın en gelişmiş finansal piyasası oldu

WEF Dünya Kalkınma Raporu'nu yayınladı. Hong Kong dünyanın en gelişmiş finansal piyasası oldu. Türkiye bir basamak gerileyerek 43'üncü sırada yer aldı.

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF), 2011 yılı Dünya Kalkınma Raporuna göre, geçen yıl dördüncü sırada yer alan Hong Kong, ABD ve İngiltere'yi geçerek dünyanın en gelişmiş finansal piyasası unvanını aldı ve birinci sıraya yerleşti.

Hong Kong'un ilk sıraya çıkmasında, halka arz ve sigorta gibi bankacılık dışındaki finansal hizmetlerde güçlü ilerleme kaydetmesi etkili oldu.

WEF'in 60 ülkeyi değerlendirdiği raporundaki Finansal Kalkınma Endeksi'ne göre, küresel finansal krizin ardından toparlanma mücadelesi veren finans merkezleri ABD ve İngiltere ise birer basamak gerileyerek ikinci ve üçüncü sıraya yerleşti.

Kuruluşun, Dünya Kalkınma Raporu'nu 2008 yılında hazırlamaya başlamasından bu yana ilk kez ABD ya da İngiltere Finansal Kalkınma Endeksi'nde birinci sırada yer almadı.

WEF Üst Yöneticisi (CEO) Kevin Steinberg, "Hong Kong'un bizim endeksimizde ilk sıraya yükselmesi önemli bir dönüm noktasına işaret ediyor" dedi.

Steinberg, "Batılı finans merkezleri anlaşılır biçimde kısa vadeli güçlüklerle odaklanırken, bu rapor, Batılı finans merkezlerinin uzun vadeli liderliğinin tehlikede olduğu konusunda uyarı ikazı olarak hizmet etmeli" ifadesini kullandı.

Rapor hazırlanırken, piyasanın iş

dünyası ve kurumsal gelişim ortamı, finansal istikrar ile hisse, tahvil, döviz ve türev piyasaların gelişmişliği gibi birçok unsur değerlendirildi. Ayrıca halka arz ve hisselerin toplanması da gözönünde bulunduruldu.

Finansal Kalkınma Endeksi 2011'de, Hong Kong ilk sırada yer alırken bu ülkeyi ABD, İngiltere, Singapur, Avustralya, Kanada, Hollanda, Japonya, İsviçre ve Norveç takip etti.

İlk 20'ye bakıldığında, Japonya bir basamak yükselerek 8'inci sıraya, Norveç 5 basamak yükselerek 10'unculuğa, İsveç bir basamak yükselerek 11'inciliğe, Danimarka bir basamak yükselerek 15'inciliğe, Malezya bir basamak yükselerek 16'ncılığa, Güney Kore 6 basamak yükselerek 18'inciliğe ve Çin 3 basamak yükselerek 19'unculuğa yerleşti.

WEF'in, 2011 yılı Dünya Kalkınma Raporu'ndaki Finansal Kal-

kınma Endeksi'ne göre, Türkiye ise geçen yıla göre bir basamak gerileyerek 43'üncü sıraya indi.

Türkiye, 60 ülke arasında kurumsal gelişim ortamında 40'ıncı, iş dünyası ortamında 34'üncü, finansal istikrarda 54'üncü, bankacılık finansal hizmetlerinde 34'üncü, bankacılık dışı finansal hizmetlerde 49'uncu, finansal piyasalarda 35'inci ve finansal girişte 31'inci sırada yer aldı.

YILLIK

TÜFE: 10,45, ÜFE : 13,33

Aralık ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 1,00, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 13,33, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 13,33 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 11,09 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 3,18, sanayi sektöründe ise yüzde 0,57 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 7,64 ile tütün ürünleri imalatı alt sektöründe yaşandı. 785 maddeden 357 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 245 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Aralık ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 10,45, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,45 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 6,47 artış gerçekleşti. Ana harcama grupları itibariyle bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 1,97 ile gıda ve alkolüz içecekler grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış ise yüzde 18,50 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oldu. Endeksteki 445 maddeden 255 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 117 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	ARALIK 2011 (2003=100)	ARALIK 2010 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,00	1,31
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	13,33	8,87
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	13,33	8,87
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	11,09	8,52

TÜFE	ARALIK 2011 (2003=100)	ARALIK 2010 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,58	-0,30
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	10,45	6,40
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	10,45	6,40
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	6,47	8,57

		2011											
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,60	0,65	1,00
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	2,36	4,13	5,40	6,04	6,20	6,21	6,18	8,05	9,72	11,48	12,20	13,33
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	- 1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,41	1,14	1,57	2,45	4,93	3,43	3,00	3,75	4,53	7,95	9,82	10,45

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Kasım (Milyon TL)			2011 Yılı Bütçe Hedefi
	2010	2011	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	225.050	264.301	17.4	271.650
Vergi Gelirleri	192.574	234.106	21.5	232.220
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	57.582	71.204	23.6	70.495
Gelir Vergisi	36.841	44.664	21.2	47.346
Gelir Vergisi Tevkifatı	33.376	40.263	20.6	43.158
Kurumlar Vergisi	20.740	26.540	27.9	23.149
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	19.979	22.720	13.7	22.301
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	5.074	6.043	19.0	6.124
Motorlu Taşıtlar Vergisi	4.886	5.817	19.0	5.906
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	83.762	95.239	13.7	97.187
Dahilde Alınan KDV	24.522	28.337	15.5	26.830
Özel Tüketim Vergisi	51.784	58.426	12.8	61.146
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	3.303	3.943	19.3	4.278
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	34.833	48.194	38.3	44.767
İthalde Alınan KDV	31.921	43.941	37.6	41.039
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.148	8.423	-7.92	7.297
Harcamalar	255.770	272.28	6.47	312.573

EKONOMİK VERİLER

	2009	2008	2007	2006	2005	2004
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	953.974	950.534	843.178	758.391	648.932	559.033
GSYH (milyon/dolar)	617.611	742.094	658.786	526.429	481.497	390.387
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	-4.7	0.7	4.7	6.9	8.4	9.4
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	8.590	10.376	9.33	6.477	5.008	4.172
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	103.2	114.3	115.3	107.8	100	
Toplam İhracat (milyon/dolar)	102.129	132.027	107.272	85.535	73.476	63.167
Toplam ithalat (milyon/dolar)	140.926	201.963	170.062	139.576	116.774	97.540
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	72.5	65.4	63.1	61.3	62.9	64.8
İşsizlik Oranı (%)	14.0	13.5	10.6	9.9	10.3	10.3
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	309.740	267.990	248.421	258.198	270.275	274.195
İç Borç Stoku (milyon TL)	330.005	274.827	255.310	251.470	244.782	224.483
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	271.140	277.669	249.386	207.593	169.732	160.980
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	441.507	380.321	333.485	345.050	331.520	316.528
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193	-22.198	-14.431

	2011		2010		2009
	09 Aralık	02 Aralık	31 Aralık	10 Aralık	31 Aralık
Emisyon	55.656.326	55.930.203	48.937.560	71.102.999	38.340.278
Para Arzı					
- M1	139.522.818	142.287.924	133.884.898	120.196.276	107.051.398
- M2	651.688.792	651.526.991	587.814.547	563.235.174	494.024.148
- M3	689.672.139	688.687.488	615.088.260	592.307.524	520.674.414
Yurtiçi Kaynaklı TLMevduat	406.926.239	407.394.225	380.516.588	358.612.382	305.200.507
- Vadeli Tasarruf	260.787.022	260.848.342	236.097.407	230.711.817	197.976.696
- Vadesiz Tasarruf	28.762.472	29.087.414	26.527.410	24.334.695	19.800.398
- Vadeli Ticari	67.468.187	66.967.680	69.598.846	64.213.691	49.483.951
- Vadesiz Ticari	21.227.217	20.425.719	22.432.923	18.208.185	16.761.263
- Resmi Mevduat	28.681.341	30.065.070	25.860.002	21.143.994	21.178.199
Kredi Stoku	574.299.175	572.247.544	435.765.118	414.633.267	305.478.312
- Tüm Banka Kredileri	574.299.175	572.247.544	435.765.118	414.633.267	305.478.312
- M.B. Kredileri					
Bank. El. Tah. ve Bonolar	246.516.893	247.206.262	244.398.034	253.978.249	237.628.748

Mevzuat Değişiklikleri

- 06.12.2011** - İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Yapılan Ödemelere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 13.12.2011** - Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No: 1)
- 14.12.2011** - 2011/2475 Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu Başkan ve Üyeliklerine Ait Atama Kararı
- 15.12.2011** - Anayasa Mahkemesinin E: 2008/80, K: 2011/81 Sayılı Kararı (1/6/1989 Tarihli ve 3568 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapan 10/7/2008 Tarihli ve 5786 Sayılı Kanun ile İlgili)
- 17.12.2011** - Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ
- İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ
- Gider Vergileri Genel Tebliği (Seri No: 88)
- 21.12.2011** - Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Plânı (2011-2013) ile İlgili 2011/21 Sayılı Başbakanlık Genelgesi
- 26.12.2011** - Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 58)
- Özel İletişim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 8)
- Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 39)
- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 40)
- Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 43)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 280)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 411)
- 27.12.2011** - 2011/2604 Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- 29.12.2011** - **Mükerrer** - 6260 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu
- **2. Mükerrer** - 6261 2010 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu
- 30.12.2011** - 2011/2628 Maktu Harçlar ve Damga Vergisi Tutarları, Bina, Arsa ve Arazi Vergisi Matrahları ve Asgari Ölçüde Arsa ve Arazi Metrekare Birim Değerlerinin Hesabında Uygulanacak Artış Oranı ile Bazı Mallara Uygulanacak Tütün Fonu Tutarlarının Belirlenmesine Dair Karar
- Asgari Ücret Tespit Komisyonunun 29/12/2011 Tarihli ve 2011/1 Sayılı Kararı
- Değerli Kağıtlar Kanunu Genel Tebliği (Sayı: 2011/1)
- Tahsilat Genel Tebliği (Seri: B Sıra No: 6)
- 31.12.2011** - Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 55)
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 59)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 65)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 66)

Vergi Takvimi

- 02.01.2012** - Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinde, Toplam Gelir İçindeki Zirai Kazançları %75 ve Daha Yüksek Oranda Olanlar İçin 2. Taksit Ödemesi
- 2012 Yılında Kullanılacak Olan Yasal Defterlere İlişkin Açılış Tasdiki
  - Kasım 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Kasım 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- 10.01.2012** - Kasım 2011 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 16-31 Aralık 2011 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - 16-31 Aralık 2011 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 16.01.2012** - Aralık 2011 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Aralık 2011 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 20.01.2012** - Aralık 2011 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Aralık 2011 Dönemine Ait Alkollü İçeceklere İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
  - Aralık 2011 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.01.2012** - Aralık 2011 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Ekim-Kasım-Aralık 2011 Dönemine Ait Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı (GVK 98. Maddesinin 3. Fıkrasına Göre Üçer Aylık Beyanname Verme Hakkından Yararlananlar İçin)
  - Ekim-Kasım-Aralık 2011 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Madde Kapsamında Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
  - Aralık 2011 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.01.2012** - Aralık 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
- Ekim-Kasım-Aralık 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
  - 1-15 Ocak 2012 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.01.2012** - 1-15 Ocak 2012 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 26.01.2012** - Aralık 2011 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Ekim-Kasım-Aralık 2011 Dönemine Ait Tevkifatların Ödemesi (GVK 98. Maddesinin 3. Fıkrasına Göre Üçer Aylık Beyanname Verme Hakkından Yararlananlar İçin)
  - Ekim-Kasım-Aralık 2011 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Madde Kapsamında Yapılan Tevkifatların Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
  - Ekim-Kasım-Aralık 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
  - Aralık 2011 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 31.01.2012** - 2012 Yılı Motorlu Taşıtlar Vergisi 1.Taksit Ödemesi
- 6111 Sayılı Kanunun 2, 3, 5, 6, 7 ve 8. Maddeleri Hükümleri Uyarınca Ödenmesi Gereken 5. Taksit Ödemesi
  - Yıllık Harçların Ödemesi
  - 2011 Yılında Kullanılan Defterlerin 2012 yılında da Kullanılmak İstenmesi Halinde Yasal Defterlere İlişkin Ara Tasdik
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
  - Aralık 2011 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Aralık 2011 Kronoloji

01 Aralık AB üyesi 11 ülkenin Dışişleri Bakanları'nın ortak mektubunda, Türkiye ile AB ekonomik ve siyasi fırtınaların içinde birlikte daha güvenli ilerleyebilir denildi.

02 Aralık Cumhurbaşkanı Gül, kamuoyunda şike yasası olarak bilinen, şike ve teşvik pirimine verilen hapis cezalarını indiren yasayı veto etti.

03 Aralık Şike davası iddianamesi açıklandı. Fenerbahçe Başkanı Yıldırım 'a 13 ayrı olaydan 138 yıl hapis isteniyor.

04 Aralık İzmir'de mitingde konuşan CHP lideri Kılıçdaroğlu, Büyükşehir belediyesine yapılan operasyonları ve 80 müfettişin yaptığı denetimleri eleştirdi.

05 Aralık Başbakan ve Ekonomi Bakanı Mario Monti, İtalya'yı kurtarmak için 30 milyar Euro'luk paketi yürürlüğe koyduklarını ve 17 bin Euro'luk maaşlarını da almayacaklarını açıkladı.

06 Aralık Aydınlik gazetesi İmtiyaz Sahibi Mehmet Sabuncu ile iki eski asker Ergenekon soruşturması kapsamında gözaltına alındı.

07 Aralık Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, AK Parti içerisinde tartışma yaratan Şike Yasası'nı savunarak, bazı kişilerin yargılanıyor olması, kişiye özel düzenleme yapıldığı anlamına gelmez dedi.

08 Aralık Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, çift haneye doğru giden enflasyonun ekim ayında yapılan vergi artışlarından kaynaklandığını söyledi.

09 Aralık AB liderleri mali birlik için ilk adımı attı. İngiltere mali birlik içinde yer almayacağını açıkladı. Yeni anlaşmanın marta kadar hazırlanacağı açıklandı.

10 Aralık Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, YÖK Başkanlığına Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya'yı atadı.

11 Aralık Türk-İş 21. Genel Kurulunu yaptı. Mustafa Kumlu yeniden Genel Başkanlığa seçildi.

12 Aralık Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 8.2 büyüme kaydederek, yüzde 9.1 büyüyen Çin'in ardından ikinci sırada yer aldı.

13 Aralık Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi maddelere kütle kazandırdığı düşünülen ve Tanrı parçacağı olarak nitelenen Higgs Bozonu'nun izine rastlandığını açıkladı.

14 Aralık Reyting sahtekarlığı iddiaları üzerine 6 yapım şirketi basıldı. TV ölçümleri yapan AGB'de 2 kişi gözaltına alındı.

15 Aralık Tunceli'de güvenlik güçlerinin düzenlediği operasyonda 5'i kadın 8 PKK'lı öldürüldü.

16 Aralık 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrasında bazı ünlü siyasetçilerin bir süre tutuldukları Çanakkale'nin Lapseki ilçesi yakınlarında bulunan Zincirbozan'daki askeri tesisin kapısına kilit vuruldu.

17 Aralık Filipinler'in güneybatısını gece vuran tropik fırtınanın yol açtığı selde 440 kişi öldü, yüzlerce kayıp var.

18 Aralık 1920 yılından bu yana Meclis'i koruyan TBMM Muhafız Komutanlığı'na bağlı askerler yerini polise bıraktı.

19 Aralık Dünyayı nükleer silahlarla tehdit eden Kuzey Kore'nin lideri Kim Jong-İl geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti, yerine 27 yaşındaki oğlu Kim Jong-Un geçeceği açıklandı.

20 Aralık Fransa'da hükümet, Türkiye'nin itirazlarına rağmen, 1915 olaylarıyla ilgili Ermeni iddialarının reddinin suç sayılmasını öngören yasa teklifini Meclis gündemine aldırdı.

21 Aralık Diyarbakır-Batman karayolunda Midibüsle tuğla yüklü TIR'ın çarpışması sonucu meydana gelen kazada 25 kişi öldü, 16 kişi yaralandı.

22 Aralık Sözde Ermeni soykırımını inkar edenlere 1 yıl hapis ve 45 bin euro para cezası getiren yasayı kabul eden Fransa'ya, Türkiye askeri ve siyasi 8 maddelik yaptırım listesi açıkladı. Kamuoyu Fransa'daki soykırım yasasını takip ederken TBMM'de ilaç katılım payıyla ilgili yasayı görüşen milletvekilleri, kendilerine yüzde yüz zam sağlayan düzenlemeyi de eklediler.

23 Aralık Eski başbakanlardan 1960 ihtilali sonrası idam edilen Adnan Menderes'in oğlu Aydın Menderes 65 yaşında vefat etti.

24 Aralık Kahramanmaraş olaylarının 33'üncü yıldönümünde toplanan 300 kişilik grup kent merkezine gitmek isteyen jandarma müdahale etti, çıkan olaylarda çok sayıda kişi yaralandı.

25 Aralık Batı Afrika ülkesi Nijerya'da Boko Haram örgütünün birkaç saat içerisinde farklı noktalarda düzenlediği bombalı saldırılarda 40 kişi hayatını kaybetti.

26 Aralık Bingöl'ün Ortaçanak mevkinde düzenlenen operasyonda, PKK'nın son yıllarda bölgede bulunan en büyük yeraltı sığınağı ortaya çıkarıldı. Maliye Bakanlığı, motorlu taşıt vergilerini yüzde 10.26 olarak öngörülen yeniden değerlendirme oranı çerçevesinde artırdı.

27 Aralık Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı, 2012 yılının alışılmadık belirsizlikler içermeye aday olduğunu belirterek, Türkiye'de para politikası esnekliğinin süreceğini söyledi.

28 Aralık Merkez Bankası Başkanı Başçı'nın açıklamaları ve uluslararası piyasalarda Euro'nun hızlı inişe geçmesi içinde doları tarihi rekor seviyesi olan 1.92 liraya taşıdı.

29 Aralık Şırnak'a bağlı Uludere'deki Ortasu Köyü sınır noktasında kaçak mazot ve sigara getirirken TSK'ne ait 4 savaş uçağı tarafından terörist sanılan çoğunluğu 15-20 yaş arasındaki 35 köylü öldürüldü.

30 Aralık 13. Ağır Ceza Mahkemesi, G.Kurmay eski Başkanı Org. İlker Başbuğ hakkında, başsavcılığa suç duyurusu yaptı.

31 Aralık Irak sınırındaki bombardımanda ölen 35 kişi için taziye ziyaretinde bulunmak üzere Gülyazı Köyü'ne giden Uludere Kaymakamı, bir grubun taşlı ve yumruklularıyla uğradı.

30 TL

40 TL

10 TL

20 TL

TEMİN ADRESİ

Gençlik Cad. No: 107 06570 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hât) Fax : 232 50 73

E - Ticaret : <http://www.turmob.org.tr/Eticaret/web/>